



* reukerwtjes



Stella Faber Mijn
BALKONTUIN

vier seizoenen oogsten
van een paar vierkante meter

KNNV UITGEVERIJ

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	9
INLEIDING	11
<i>Voordat je begint</i>	11
<i>Maanbad</i>	12
<i>Paradijs voor bijen</i>	14

WINTER

TUINDAGBOEK	17
TUINWEETJES	21
<i>Wat wil je?</i>	21
<i>De ruimte optimaal benutten</i>	22
<i>In goede aarde</i>	25
<i>Aan de slag</i>	27
<i>Kaviaar voor je planten</i>	31
<i>Combinatieteelt</i>	33
<i>Wisselteelt</i>	35
<i>Snoeien doet bloeien</i>	36
OP HET BORD	38
<i>Balkonpesto</i>	40
<i>Hartige snijbiettaart</i>	40
<i>Kerweleijde</i>	42

LENTE

TUINDAGBOEK	43
TUINWEETJES	50
<i>Zaaien</i>	50
<i>Uitplanten</i>	55
<i>Problemen</i>	56
<i>Bevruchting</i>	61
OP HET BORD & IN DE VAAS	64
<i>Bieslookbloemenazijn</i>	66



<i>Daslookkaas</i>	67
<i>Rabarberkruimel</i>	68
<i>Lente in de vaas</i>	68

ZOMER

TUINDAGBOEK	70
TUINWEETJES	79
<i>Water geven</i>	79
<i>Ondersteunen</i>	82
<i>Wieden</i>	83
<i>Vermeerderen</i>	84
<i>Verpotten</i>	87
<i>Vakantie</i>	88
OP HET BORD & IN DE VAAS	90
<i>Tuinierssalade</i>	92
<i>Hoogzomerijsjes</i>	93
<i>Thee voor nu en straks</i>	94
<i>Bloemenzee</i>	96

HERFST

TUINDAGBOEK	99
TUINWEETJES	107
<i>Je balkon winterklaar maken</i>	107
<i>Zaad verzamelen voor volgend jaar</i>	109
OP HET BORD & IN DE VAAS	113
<i>Liefdesperikelensoep</i>	113
<i>Tuinbrood</i>	115
<i>Borlottismeersel</i>	117
<i>Herfstboeket</i>	118

FRUIT, GROENTEN, KRUIDEN

& BLOEMEN	120
PLANTENLIJST	148
WAT HEB JE NODIG?	154
HANDIGE ADRESSEN	158
DANKWOORD	162



* sila zaailing

VOORWOORD

Welkom op mijn balkon!

Jarenlang kon ik alleen maar dromen van een eigen buitenruimte. Ik woonde in een kleine Amsterdamse studio met een vensterbank op het noorden waar alleen een onverwoestbare ficus het uithield. Tot ik in maart 2011 verhuisde naar een appartement met een balkon van anderhalf bij drie meter op het zuiden. Hier plantte ik mijn allereerste zaailingen uit, hoog boven de drukte van de stad.

Drie maanden later was mijn kale balkon op de bovenste etage veranderd in een oase vol groenten, fruit, kruiden en bloemen. Natuurlijk ging niet alles meteen even goed. Ik was een beginner en moest nog veel leren. Nog steeds trouwens; ieder seizoen brengt nieuwe uitdagingen. Tuinieren is een avontuur en ik kan mij een leven zonder niet meer voorstellen.

Met je handen in de aarde wroeten en minuscule zaadjes zien uitgroeien tot de meest kleurrijke lekkernijen om jezelf en anderen mee te verwennen, geeft ontzettend veel voldoening. Daarbij ben je ook nog eens buiten en voel je de zon op je gezicht, heerlijk. De voordelen van tuinieren reiken echter verder. Bezig zijn met planten zorgt er ook voor dat je de verschillende seizoenen intenser beleeft. Je gaat anders naar het weerbericht luisteren en word je bewuster van de kracht van de natuur.

Moestuiniëren op een balkon gaat niet over volledig zelfvoorzienend zijn. Waar het om gaat, is het plezier van het tuinieren zelf en het feit dat er bijna dagelijks iets moois of uiterst smakelijks te oogsten is. Genoeg om een maaltijd mee op te fleuren, een vaas te vullen of thee van te maken.



Ik hoop dat dit boek je zal inspireren om met andere ogen naar je balkon te kijken. Dat je het – hoe klein dan ook – als een vat vol mogelijkheden zult gaan zien. Iedere tuinier droomt van een flinke lap grond, ik ook. Maar uiteindelijk draait het niet om het aantal vierkante meters en is het veel belangrijker dat je tuiniert vanuit je hart!

LENTE

TUINWEETJES

Zaaien

Alle tuiniers verheugen zich tijdens de winter op het moment dat ze de eerste zaadjes weer in de grond mogen stoppen, ik ook. In webwinkels van zaadhandels zoals Vreeken in Dordrecht is het bijzonder prettig toeven als het al om vijf uur donker is en ik bestel dan ook elke keer weer te veel. Tenslotte zijn de zakjes zelden duurder dan twee of drie euro, dus eentje meer of minder maakt niet uit, toch? Enfin, zo praat ik mijn hebberigheid elke keer weer goed.

Je kunt ervoor kiezen om ‘dwergvarianten’ te zaaien, maar dan is het aanbod aanzienlijk beperkter. Ik heb zaden voor dat soort planten in ieder geval nog nooit gekocht. Mijn balkon is weliswaar maar vier en een halve vierkante meter groot, ik beschouw het als een volwaardige tuin met serieuze mogelijkheden en hoop dat jij op een vergelijkbare manier naar jouw balkon zult kijken. Er zal dan een wereld voor je opengaan!

In sommige zakjes zitten maar vijftien zaadjes, in andere genoeg om een kwekerij te beginnen. Toch doe ik niet aan ‘verspenen’ of ‘uitdunnen’. Verspenen houdt in dat je aardig wat zaadjes bij elkaar in een bakje zaait, om de zaailingen vervolgens in een vroeg stadium uit elkaar te halen en in afzonderlijke potjes te zetten totdat ze de volle grond ingaan. Ik vind dat



echter te veel gedoe en heb gemerkt dat de tere worteltjes van zaailingen dan soms al zo met elkaar verstrengeld zijn, dat loshalen ze beschadigd. Veel zaaien en naderhand uitdunnen vind ik daarentegen ook geen optie, ook niet als ik direct buiten in de bakken zaai. Al zijn de zaadjes nog zo goedkoop, zitten er duizenden in een zakje en kun je de weggehaalde zaailingen opeten als kiemgroenten; mijn ruimte is beperkt en moet efficiënt ingedeeld worden. Onnodig zaaien doe ik dus niet.



Wat ik op de vensterbank kan voorzaaien, zaai ik in zaaitrays, rootrainers of potjes (en soms in wc-rolletjes). De kleine en middelgrote zaden gaan in zaaitrays, dat zijn handige plastic platen met afzonderlijke zaai vakjes. Je hebt ze in verschillende maten. Grote zaden (zoals erwten of bonen) gaan in rootrainers of potjes, net zoals de zaden van reukerwtjes. Niet vanwege het formaat van reukerwtenzaad, maar omdat deze planten vrij vroeg gezaaid moeten worden en daardoor al behoorlijk wat wortels ontwikkeld hebben op het moment van uitplanten. Rootrainers geven deze wortels de ruimte en zorgen voor een minimum aan beschadigingen als je de zaailingen eruit haalt.

Er is speciale zaai- en stekgrond verkrijgbaar en soms koop ik zo'n zak. Veel vaker gebruik ik echter eenvoudige en goedkope potgrond. Dat is natuurlijk iets voedzamer dan de speciaal op tere zaailingen afgestemde aarde,

ZOMER

TUINDAGBOEK

22 juni

De langste dag van het jaar ligt alweer achter ons en dat stemt mij altijd een beetje weemoedig.

23 juni

Heb jampotten over de rammenaszaailingen gezet, dan kunnen de rupsen en slakken er vanavond en vannacht niet bij.

27 juni

Ik geniet zo van de reukerwtjes, heb weer twee vaasjes kunnen vullen met de bloemen en ze fleuren het hele huis op met hun parfum. Over luchtjes gesproken; ik heb de plastic zak even van de emmer met smeerwortelgier gehaald en het begint al lekker te stinken.

29 juni

Vanavond heb ik weer een paar dikke rupsen tussen de bietenbladeren vandaan gehaald. Begrijp nu waarom het kinderboek 'Rupsje Nooitgenoeg' heet: ze eten alles op!

1 juli

Heb gelezen dat aardappel 'Salad blue' 1.30 meter hoog en 1.20 meter breed kan worden. Er is dus niets mis met mijn plant. Hoop dat ik 'm niet verprutst heb door een paar onhandig uitstekende stengels af te knippen.

2 juli

Heb de laatste tuinbonen geoogst en de eerste vier 'Chioggia'-bieten.

4 juli

Het was een broeierige dag, zo'n dag waarop je je afvraagt wanneer de verlossende regen komt (wat 's avonds gebeurde). De zeekool heeft het loodje gelegd, zo jammer. De wortelstok die ik had gekregen van de kweker op Texel leek zich helemaal thuis te voelen in mijn mengsel van potgrond, grind, zand, zeewier en kalk en ontwikkelde prachtige grijsgroene bladeren. Waarom ging het dan mis? Dat ontdekte ik toen ik de plant uit de zinken emmer haalde ... Ik kon mezelf wel om de oren slaan toen ik de verrotte wortelstok zag. Zoveel regen en maar drie drainagegaten, dom, dom, dom.

7 juli

De weckpan waar aardappel 'Salad Blue' in staat, wordt steeds zwaarder. Hopelijk is dat een goed teken.

8 juli

Het regent al de hele dag pijpenstelen. Heb jampotten over de wortelzaailingen gezet, deze hoeveelheid water is misschien een beetje te veel van het goede.



* vlees tomaat *Purple Calabash*



* biet *Chioggia*



* knoflook *Rose de Lautrec*

ZOMER

TUINWEETJES

Water geven

Als je tuiniert in potten en bakken is regelmatig water geven van levensbelang, zeker tijdens de zomer. Waar de wortels van een plant in een ‘echte’ tuin de diepte in kunnen gaan om te zoeken naar vocht, hebben planten op een balkon overduidelijk hun beperkingen. Als je tuiniert in de volle grond zorgt onregelmatig water geven er over het algemeen voor dat planten een sterk wortelstelsel ontwikkelen, wat hun algehele weerbaarheid ten goede komt. Op een balkon kun je dat – bij gebrek aan grondwater – niet doen en zul je tijdens warme periodes dagelijks met de gieter rond moeten gaan. Het gevolg daarvan is dat planten oppervlakkig wortelen en daardoor extra gevoelig zijn voor droogte. Ze worden afhankelijk van je, in tegenstelling tot planten die in de volle grond groeien. Die kunnen redelijk goed voor zichzelf zorgen.

Het is een vicieuze cirkel waar je als balkontuinier niet aan lijkt te ontkomen. Het ontbreken van grondwater zorgt ervoor dat je regelmatig water moet geven; het regelmatige water geven zorgt voor een relatief zwak wortelstelsel en dat relatief zwakke wortelstelsel zorgt ervoor dat je regelmatig water zult moeten blijven geven. Je kunt deze cirkel beschouwen als een van de grootste nadelen van tuinieren op een balkon. Toch hoeft het de tuinierspret niet te drukken. Ik en mijn planten hebben er in ieder geval nog niet onder geleden!





Water geven doe ik het liefst aan het begin van de dag, als de temperatuur nog wat lager is en het contrast tussen de warmte van de zon en de koelte van het water de planten niet laat schrikken. Op dat uur van de dag verdampst het ook minder snel en krijgen de planten de kans om zoveel mogelijk op te zuigen. Noem het hun ontbijt. 's Avonds krijgen ze bij mij in ieder geval niets meer. Ik heb dat in het begin wel gedaan, maar had het idee dat ik daarmee enkel de slakken aanmoedigde.

Giet water altijd aan de voet van planten en nooit over de bladeren. De druppels werken als een vergrootglas en kunnen voor schroeiplekken zorgen. Bovendien zijn natte bladeren een paradijs voor schimmels. Denk verder niet dat je met één gieter klaar bent: ik loop soms wel tien keer op en neer naar de keuken om hem bij te vullen. Een broes op de gieter mag (dat is een soort douchekop), maar is niet noodzakelijk. Je loopt daarmee het risico dat het water naast de potten en bakken belandt in plaats van erin.

Water geven aan planten die binnen staan is niet veel anders, al heb je daar meestal bloempotschotels of afwasteiltjes onder de potten staan ter bescherming van je vloer of vensterbank. Als deze diep genoeg zijn (en de wortels van de planten lang genoeg), kun je daar het water in gieten. Op die manier kun je ze ook een voorraadjie geven, al zal een dorstige tomatenplant het binnen een mum van tijd opgedronken hebben!

Ondersteunen

Hoe hoger je woont, hoe minder windbrekers er zijn en hoe kwetsbaarder je planten worden, vooral op een naar buiten stekend balkon met een reling van spijltjes. Tijdens de lente en de zomer groeit alles zo snel dat regelmatig vastbinden ('opbinden') heel belangrijk is, zeker als je klimmende planten kweekt zoals kamperfoelie, pronkbonen, erwten, kapucijners, reukerwtjes

FRUIT, GROENTEN,
KRUIDEN & BLOEMEN

FRUIT

AARDBEIEN

(Fragaria)

De winterharde aardbei is makkelijk te kweken op een balkon, al zul je wel je best moeten doen om slakken en rupsen op afstand te houden. Deze diertjes zijn dol op de sappige vruchten. Je kunt ervoor kiezen om aardbeien te zaaien of om planten te kopen. Ik heb goede ervaringen met zaaien, al is het wel een oefening in geduld. De zaadjes kiemen langzaam en ook het groeien van de zaailingen gaat allesbehalve snel. Voor bijna alle aardbeienplanten geldt dat de oogst tijdens het eerste jaar bescheiden is. Het tweede jaar zal een topjaar zijn en het formaat en de hoeveelheid aardbeien zullen vanaf het derde jaar afnemen. Het is daarom verstandig om de planten tussentijds te stekken en op die manier 'opvolgers' te kweken.

Stekken doe je met de uitlopers die de planten

maken. Op deze lange slierten zitten verdikkingen waaruit wortelhaartjes groeien. Deze worteltjes druk je voorzichtig in een potje met aarde en knip je een paar weken later los van de moederplant. Mocht je geen behoefte hebben aan stekjes, knip de uitlopers dan toch af. Het vormen van deze slierten kost de plant energie die beter in het maken van lekkere vruchten gestopt kan worden.

Er zijn zomeraardbeien en doordragende aardbeien, waar je soms tot in oktober van kunt oogsten. Als je ruimte beperkt is, geeft een doordragend ras het meeste plezier. Geef de planten een zonnige plek in voedzame grond en zet ze niet te dicht op elkaar, ze kunnen flink groeien. Aardbeien hebben voldoende water nodig en houden van een wekelijkse scheut kaliumrijke mest bij het gietwater (smeewortelgier bijvoorbeeld). Giet niet op de planten maar ernaast, anders kunnen de vruchten gaan schimmelen. Je kunt de grond rondom de planten eventueel bedekken met stro, dat beschermt de aardbeien tegen

rot. Pluk de vruchten altijd met kroonblad en al van de plant, dat helpt ook om ziektes te voorkomen.

HERFSTFRAMBOZEN

(Rubus idaeus)

Als je net zo dol bent op frambozen als ik, probeer dan zowel zomer- als herfstframbozen te kweken. Verse frambozen kunnen snoepen terwijl de bladeren aan de bomen langzaam oranje beginnen te kleuren, voelt ongelofelijk luxe. Er zijn rode en gele herfstframbozen en beide zijn heerlijk zoet. Ik heb de gele variant 'Fallgold' op mijn balkon staan en die gaf al in zijn tweede jaar een uitbundige oogst. Daar heb ik overigens niet veel voor hoeven doen: een plekje in de zon, goed bemeste grond en een regelmatige slok water geven was alles.

ZOMERFRAMBOZEN

(Rubus idaeus)

Het is op en top genieten om 's morgens naar buiten te gaan en



* herbstframboos *Fallgold*

PLANTENLIJST

Hieronder vind je een overzicht van de gewassen en rassen die ik tot dusver heb gekweekt op mijn balkon (of heb geprobeerd te kweken). Sommige zul je herkennen, andere missen. Ik ben bijvoorbeeld niet zo'n fan van courgette en dus kom je die niet tegen in het rijtje, ook al is hij prima te kweken in een grote pot of bak. Veel andere dingen staan nog op mijn alsmaar groeiende verlanglijstje, zoals een appelboom en een woekerende ramblerroos.

- A Aardappel**
Salad Blue
- Aardbeien**
De naam weet ik helaas niet meer, maar het is een doordragend ras.
- Aubergine**
'Bride' F1
'Violetta di Firenze'
- B Basilicum**
'Sweet Genovese'
'Red Ruben'
'Rosso'
- Bieslook**
Fijnbladige Chinese bieslook (ook wel knoflookbieslook genoemd)
- Bieten**
'Burpee's Golden'
'Chioggia'
'Red Crapaudine'
- Bleekselderij**
'Giant Red'
- Bloedzuring**
'Bloody Dock'
- Boerenkool**
'Cavolo Nero di Toscana'
'Lerchenzungen'
'Rote Palme'
'Westlandse Herfst'
- C Citroenmelisse**
- Citroenverbena**
- D Dahlia**
'Ace Summer Sunset'
'Blyton Softer Gleam'
'Café au Lait'
'Fidalgo Blacky'
'Ida Gayer'
'Karma Choc'
'La Recoleta'
'Little William'
'Maureen Hardwick'
- Daslook**
- Droogbonen**
'Borlotto Lingue di Fuoco'
Kievitsbonen
- E Erwten**
'Ne Plus Ultra'
'Ezethas Krombek Blau'
(kapucijner)
- F Frambozen**
'Loganberry'
'Fallgold'
- G Geranium**
Citroengeranium
- H Hop**
- J Juffertje-in-'t-groen**
'Albion Green Pod'
'Miss Jekyll'
- K Kamperfoelie**
'Serotina'
- Kervel**
'Brusselse Winter'
- Knoflook**
'Paradour'
'Rose de Lautrec'
(hardneck-type)
- Knolvenkel**
'Zefa Fino'
- Koolrabi**
'Blaue Delikatess'
- L Lelietje-van-dalen**
- M Mais**
'Blue Jade'
- Munt**
Limoenmunt
Appelmunt

WAT HEB JE NODIG?

Het beste gereedschap zijn je handen, liefst zonder tuinhandschoenen. Waar je in de volle grond soms verdwaalde glasscherven of scherpe steentjes kunt tegenkomen, hoef je daar in potten en bakken niet bang voor te zijn. Sterker nog: met je blote handen in de aarde wroeten is goed voor je. In gezonde grond leeft een bacterie, *Mycobacterium vaccae*. Huidcontact met dat beestje schijnt niet alleen je immuunsysteem te versterken, maar ook een positieve invloed te hebben op je gemoedstoestand.

De volgende spullen vind je in mijn tuinmand, berging en koelkast:

WORTELDOEK

Om fruitkistjes te bekleden.

PUNAISES

Hiermee bevestig ik worteldoek op het hout.

VLIESDOEK

Dit is ideaal om planten mee te beschermen tegen de kou.

FLESBROESJE

Om zaailingen water te geven.

OOGBESCHERMERS

Nadat ik een paar keer bijna de punt van een bamboestok in mijn gezicht kreeg, laat ik er nu omgekeerde bloem- of jampotjes op rusten. Iets anders kan natuurlijk ook, zolang de uiteinden maar geen gevaar meer vormen.

EEN STEVIG STUK ZEIL

Ik gebruik een zeil van twee bij drie meter om de houten vloer in de woonkamer te beschermen tijdens klussen waar op mijn balkon geen ruimte voor is.

WORMENBAK

Om groen keukenafval om te zetten in wormenthee en -compost.

BAMBOESTOKKEN

Hiervan kun je er nooit genoeg hebben, verzamel verschillende lengtes.

EEN GROTE GIETER

(10 liter)

Onmisbaar!

TOUW EN WOL

Regelmatig opbinden is belangrijk. Gebruik daarvoor materialen die composteerbaar zijn. Natuurlijk jute touw is bijvoorbeeld prima om rozenstengels op hun plaats te houden en wol zacht genoeg om erwten op te binden.

KNIEKUSSENTJE

Niet alleen handig als je tuiniert in de volle grond, maar ook op een balkon.

BAKSTENEN

Om grote potten en bakken op te zetten.

ZAND

(van de bouwmarkt, niet van het strand)

Voor gewassen die een mediterrane grondsamenstelling nodig hebben.

TERRACOTTA POTTEN

Hiervan heb ik verschillende maten op voorraad.

OUDE AFWASBORSTEL

Daar maak ik potten mee schoon.

TRECHTERTJE

Om smeewortel- of brandnetelgier over te gieten in een pot of fles.

SCHAAR

Die gebruik ik bijna elke dag.





REGISTER

- A** aardappel 46, 71, 72, 73, 123, 125
aardbeien 14, 18, 76, 84, 100, 103, 121, 125
afharden 55, 145
aubergine 60, 123, 124, 125
- B** basilicum 24, 53, 88, 94, 139, 140, 143
bestuiving 48, 61, 62, 131, 137
bevruchting 48, 61, 62, 129
bewateringssystemen 89
bieslook 86, 140
bieten 76, 92, 100, 124, 168
bijen 14, 16, 48, 61, 62, 137, 142
bleekselderij 75
boerenkool 39, 40, 77, 124, 125
brandnetelgier 29, 155
- C** citroengeranium 93, 94
citroenmelisse 86, 94, 95, 140, 143
citroenverbena 94, 95, 140, 141
combinatieteelt 33, 34
- D** dahlia 68, 96, 101, 102, 105, 118, 143, 144, 152
daslook 46, 64, 67, 125, 126
doorschieten 100, 127
droogbonen 109, 116, 117, 126
- E** erwten 14, 24, 34, 58, 83, 90, 92, 109, 126, 127
- F** frambozen 14, 25, 36, 91, 93, 121, 122, 123
- G** grond 11, 18, 25, 26, 27, 28, 29, 154
- H** hagel 45, 46, 56, 107, 108
hop 21, 37, 144
- J** juffertje-in-'t-groen 109, 110, 144, 145
- K** kalium 29, 137
kalk 28, 156
kamperfoelie 96, 143, 145
kapucijner 16, 24, 109
kas 24, 60, 124, 129, 136, 137
kervel 39, 42, 108, 113, 141
knoflook 34, 75, 76, 127
knolvenkel 127
koemest 18, 28
koolrabi 59, 92, 127, 128, 129, 130
koolwitje 34, 60, 77
koude bak 105, 146, 157
- L** lelietjes-van-dalen 43, 143, 145
luizen 34, 59, 137
- M** maan 12, 13, 14, 16
mais 75, 129
meeldauw 48, 56, 57, 58
microklimaat 24, 133
mineervlieg 48, 56, 59
munt 18, 34, 86, 87, 94, 95, 141, 143
- O** onkruid 13, 83, 84
Oost-Indische kers 33, 34, 96, 109, 145
opbinden 45, 82, 83, 155
- P** paprika 24, 44, 62, 129, 130
peterselie 108, 141, 142, 143
pompoen 62, 63, 102, 112, 113, 114, 129, 131
postelein 53, 108, 113, 130, 131
pronkbonen 14, 16, 34, 109, 111, 130, 131, 132
- R** rabarber 18, 65, 68, 130, 132
radijs 130, 132, 133
rammenas 27, 102, 103, 130, 133
rapen 133
reukerwtjes 2, 19, 58, 82, 97, 109, 110, 111, 146
roest 56, 58
roodlof 101
rotten 27, 53, 55, 72, 105, 121
rozemarijn 34, 86, 94, 115, 142

- rozen 34, 36, 37, 83, 96, 105, 119, 143, 146, 147
rupsen 59, 60, 70, 89, 121
- S** salie 86, 87, 94, 95, 142
schimmel 56, 57, 82, 99, 121
seringen 65, 96, 147
sla 8, 34, 39, 53, 59, 92, 108, 130, 133, 134, 147
slakken 17, 56, 59, 60, 82, 106, 121, 134
smeerwortelgier 29, 30, 70, 155
sneeuw 107, 108, 142
snijbiet 39, 40, 41, 113, 134, 135
snijkool 108, 113, 134, 135, 136
snoeien 36, 37, 105, 147
spinazie 136
spint 60, 124
stekken 84, 86, 87, 121
stengelui 21, 86, 92, 108
stikstof 29, 34, 126, 132
- T** tijd 86, 87, 94, 142, 144
tomaten 24, 29, 46, 61, 62, 74, 110, 135, 136, 137
tuinbonen 58, 83, 92, 109, 135, 137
tulpen 44, 65, 68, 69, 104, 143, 147
- U** uien 34, 135, 138, 139
uitdunnen 50, 52
uitplanten 13, 33, 34, 35, 54, 55, 56
- V** veldsla 39, 104, 113, 133, 134, 143
vermeerderen 84, 86, 87
verpotten 14, 22, 24, 55
verspenen 50, 52
vogels 17, 44, 45, 47, 84, 124, 156
vorst 36, 107, 108, 124, 134, 142
vrouwenmantel 69, 86, 94
- W** water 25, 27, 55, 79, 82, 89, 155
waterkers 74, 108, 113
wind 24, 61, 82, 83, 129, 137
wisselteelt 35
witte vlieg 59, 60, 61, 74
- wormen 17, 28, 29, 31, 32, 33, 83, 101
wortelpeterselie 98, 99, 141, 142
wortels 27, 104, 135, 139
wortelvlieg 139
- Z** zaaien 13, 50, 51, 52, 53, 55, 157
zaailingen 43, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 60, 90, 155
zeekool 20, 48, 69, 71, 162
Zeeuws knoopje 97, 147
zeewier 29, 71
ziektes 33, 34, 35, 56, 57, 58, 121, 123, 137